

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 21. december 2023

Sag 37/2023

A

(advokat Anne Broksø)

mod

Ekeby Sparbank

(advokat Kristian Haagen Larsen)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Fogedretten i Hillerød den 12. september 2022 (FS 3226/2022) og af Østre Landsrets 21. afdeling den 18. november 2022 (B-622-22).

I påkendelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Jan Schans Christensen, Kristian Korfits Nielsen, Jørgen Steen Sørensen og Mohammad Ahsan.

Påstande

Kærende, A, har nedlagt påstand om, at fogedsagen nægtes fremme, subsidiært at sagen hjemvises til fornyet behandling i fogedretten.

Indkærede, Ekeby Sparbank, har nedlagt påstand om stadfæstelse.

Sagsfremstilling

A indgik den 4. maj 2007 en låneaftale med Ekeby Sparbank. Da han misligholdt låneaftalen, opsagde Ekeby Sparbank aftalen, og det fulde lånebeløb forfaldt herefter til betaling den 21. august 2012.

Den 14. januar 2014 indgav Ekeby Sparbank en såkaldt ”Ansöken om stämning” (herefter stævningen) til Helsingborg Tingsrätt. Stævningen blev ifølge Helsingborg Tingsrätts interne sagslog forkyndt for A den 21. februar 2014 i (POIT) Post- och Inrikes Tidningar og Helsingborgs Dagblad.

Ved udeblivelsesdom (tredskodom) af 1. april 2014 dømte Helsingborg Tingsrätt A til i overensstemmelse med det påstævnte at betale 129.000 svenske kroner med tillæg af renter og omkostninger til Ekeby Sparbank.

Den 21. juni 2022 udstedte Helsingborg Tingsrätt en attest i henhold til artikel 53 i Bruxelles I-forordningen fra 2012. Af attesten fremgår bl.a., at Ekeby Sparbanks stævning den 24. februar 2014 blev forkyndt for A, og at udeblivelsesdommen den 2. maj 2014 blev eksigibel i Sverige.

Den 9. august 2022 indgav Ekeby Sparbank anmodning til Fogedretten i Hillerød om tvangsfuldbyrdelse af Helsingborg Tingsrätts udeblivelsesdom af 1. april 2014.

Ved kendelse af 12. september 2022 bestemte fogedretten, at Helsingborg Tingsrätts udeblivelsesdom kunne fuldbyrdes i Danmark. Fogedretten henviste til, at udeblivelsesdommen var erklæret eksigibel af Helsingborg Tingsrätt, og at betingelserne i lov om Bruxelles I-forordningen mv., for at dommen kunne fuldbyrdes i Danmark, herefter var opfyldt.

Ved kendelse af 18. november 2022 stadfæstede Østre Landsret fogedrettens kendelse. Af landsrettens kendelse fremgår bl.a.:

”Fogedretten har ved kendelsen af 12. september 2022 udelukkende taget stilling til eksigibiliteten af Helsingborgs Tingsrätts dom af 1. april 2014.

Den af Helsingborgs Tingsrätt udstedte attest i henhold til artikel 53 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) No 1215/2012 (tidligere artikel 54 i forordning 44/2001) om eksigibilitet i domslandet indeholder oplysning om dato for forkyndelse af det indledende processkrift i sagen for A den 24. februar 2014 og dato for afsigelsen af udeblivelsesdommen den 1. april 2014.

Landsretten tiltræder under disse omstændigheder, at udeblivelsesdommen af 1. april 2014 er eksigibel i Danmark.

Landsretten stadfæster derfor fogedrettens kendelse.

Thi bestemmes:

Fogedrettens kendelse stadfæstes således, at Helsingborgs Tingsrätts dom af 1. april 2014 skal kunne fuldbyrdes i Danmark.”

For Højesteret er fremlagt en udskrift af 7. september 2022 af Helsingborg Tingsrätts interne sagslog vedrørende sagen, hvoraf fremgår bl.a.:

”Hændelser Nr	Datum	Aktbilaga	Hændelsetext	Samband
1	2014-01-14	1	Ansökan om stämning	
...				
4	2014-01-30	9	Stämning, A. Kopia av aktbilaga 1-2 översänt. Information om förenklad delgivning översänt.	
5	2014-02-18	10	Hindersbevis i mål nr T 223-14	
6	2014-02-18		BESLUT: A ska delges stämning jämte bilagor (tingsrättsens aktbil. 1-5 och 9) genom kungörelsedelgivning eftersom han saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var han uppehåller sig. Annonsen ska införas i POiT samt ortstidning. /LIRO	
7	2014-02-21	11	Kungörelse införd i POIT och Helsingborgs Dagblad./EO	
...				
11	2014-04-01	14	TREDSKODOM - Ekeby Sparbank, A	
...				
13	2014-04-07		Ab 14 (tredskodom) sänt till A på Erikhusvägen i Kvidinge kom åter avsändaren. Ingen ny adress görs gällande./GD	
14	2014-05-16		Exp. domslut med laga kraft till kfm/EO"	

For Højesteret er endvidere fremlagt udskrift af 29. november 2022 af CPR-registeret vedrørende A, hvoraf fremgår, at han i perioden fra 1. april 2004 til 1. januar 2011 var udrejst til Sverige, og at han den 1. januar 2011 er indrejst til Danmark, hvor han siden har haft folkeregisteradresse.

Endelig er der for Højesteret fremlagt en udskrift af 28. november 2023 af det svenske folkeregister (et såkaldt personbevis), hvoraf fremgår, at A den 1. april 2004 indrejste til Sverige, hvorfra han udrejste den 11. april 2019, og at han denne dato blev afregistreret i det svenske folkeregister (folkbokföringen). Af udskriften fremgår endvidere, at han er dansk statsborger, og at han er registreret med en dansk udenlandsadresse. Denne adresse er den samme som den, der fremgår af udskriften fra CPR-registeret.

Retsgrundlag

Bruxelles I-forordningerne

Bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen fra 2012 (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område) samt i Bruxelles I-forordningen fra 2000 (Rådets forordning nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område) finder anvendelse i Danmark i kraft af en parallelaftale med EU, der er gennemført i dansk ret ved lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser mv. på det civil- og handelsretlige område, jf. nu lovbekendtgørelse nr. 1282 af 14. november 2018.

Af artikel 66, stk. 1, i Bruxelles I-forordningen fra 2012 følger bl.a., at forordningen kun finder anvendelse på retssager, som er anlagt den 10. januar 2015 eller senere. For retssager anlagt før den 10. januar 2015 finder Bruxelles I-forordningen fra 2000 anvendelse, jf. artikel 66, stk. 2, i 2012-forordningen.

Bruxelles I-forordningen fra 2000 indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

”KAPITEL II

KOMPETENCE

Afdeling 1

Almindelige bestemmelser

Artikel 2

1. Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.
2. Personer, som ikke er statsborgere i den medlemsstat, på hvis område de har bopæl, er undergivet de kompetenceregler, der gælder for landets egne statsborgere.

Artikel 3

1. Personer, der har bopæl på en medlemsstats område, kan kun sagsøges ved retterne i en anden medlemsstat i medfør af de regler, der er fastsat i afdeling 2-7.
2. I særdeleshed kan de nationale kompetenceregler, der er angivet i bilag I, ikke gøres gældende imod dem.

Artikel 4

1. Har en sagsøgt ikke bopæl på en medlemsstats område, afgøres retternes kompetence i hver enkelt medlemsstat efter medlemsstatens egen lovgivning, jf. dog artikel 22 og 23.
2. Over for en person, der ikke har bopæl på en medlemsstats område, kan enhver, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset sin nationalitet, i lighed med medlemsstatens egne statsborgere påberåbe sig de kompetenceregler, som gælder dér, herunder navnlig de regler, der er angivet i bilag I.

Afdeling 2

Specielle kompetenceregler

Artikel 5

En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat

- 1) a) i sager om kontraktforhold, ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes

...

Afdeling 8

Prøvelse af kompetencen og af sagens antagelse til påkendelse

...

Artikel 26

1. Såfremt en person, der har bopæl på en medlemsstats område, sagsøges ved en ret i en anden medlemsstat, men ikke giver møde, erklærer den pågældende ret sig på embeds vegne inkompetent, hvis den ikke er kompetent efter reglerne i denne forordning.
2. Retten udsætter sagen, indtil det er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument i så god tid, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen, eller at alle hertil fornødne foranstaltninger har været truffet.
3. Artikel 19 i Rådets forordning (EF) nr. 1348/2000 af 29. maj 2000 om forkyndelse i medlemsstaterne af retslige og udenretslige dokumenter i civile og kommercielle sager anvendes i stedet for stk. 2, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes fra én medlemsstat til en anden i medfør af nævnte forordning.
4. Finder forordning (EF) nr. 1348/2000 ikke anvendelse, anvendes artikel 15 i Haagerkonventionen af 15. november 1965 om forkyndelse i udlandet af retslige og udenretslige dokumenter i sager om civile eller kommercielle spørgsmål, såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument skal fremsendes i medfør af nævnte konvention.

...

KAPITEL III

ANERKENDELSE OG FULDBYRDELSE

Artikel 34

En retsafgørelse kan ikke anerkendes:

- 1) såfremt en anerkendelse åbenbart vil stride mod grundlæggende retsprincipper i den medlemsstat, som anmodningen rettes til
- 2) såfremt det indledende processkrift i sagen eller et tilsvarende dokument ikke er blevet forkyndt for den udeblevne sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre sagsøgte har undladt at tage skridt til at anfægte retsafgørelsen, selv om han havde mulighed for at gøre det

...

Artikel 35

1. En retsafgørelse kan endvidere ikke anerkendes, såfremt kompetencereglerne i kapitel II, afdeling 3, 4 og 6, er tilsidesat, eller der foreligger tilfælde, som omfattes af artikel 72.

2. Ved prøvelsen af de i stk. 1 nævnte kompetenceregler er den myndighed, som anmodningen rettes til, bundet af de faktiske omstændigheder, på hvilke retten i domsstaten har støttet sin kompetence.

3. Kompetencen for retterne i domsstaten kan ikke efterprøves, jf. dog stk. 1. Den i artikel 34, nr. 1, omhandlede efterprøvelse vedrørende grundlæggende retsprincipper kan ikke foretages i forhold til kompetencereglerne.

...

Artikel 38

1. De i en medlemsstat truffne retsafgørelser, som er eksigible i den pågældende stat, kan fuldbyrdes i en anden medlemsstat, når de efter anmodning fra en berettiget part er blevet erklæret for eksigible i sidstnævnte stat.

...

Artikel 41

En retsafgørelse erklæres for eksigibel, så snart de i artikel 53 omhandlede formaliteter er opfyldt, uden prøvelse efter artikel 34 og 35. Den part, mod hvem der anmodes om fuldbyrdelse, kan ikke på dette tidspunkt af sagens behandling fremsætte bemærkninger.

...

Artikel 43

1. Den afgørelse, der træffes om anmodningen om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, kan appelleres af begge parter.

...

Artikel 45

1. Den ret, der behandler en appel i medfør af artikel 43 eller 44, kan kun afslå at erklære en retsafgørelse for eksigibel eller ophæve en afgørelse om eksigibilitet af en af de i artikel 34 og 35 anførte grunde. Den træffer afgørelse så hurtigt som muligt.

2. Den udenlandske retsafgørelse kan i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet.

...

Afdeling 3

Fælles bestemmelser

Artikel 53

1. Den part, der søger anerkendelse af en retsafgørelse eller anmoder om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal fremlægge en genpart af afgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser med hensyn til godtgørelse af dens ægthed.

2. Den part, der anmoder om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel, skal endvidere fremlægge den attest, der er omhandlet i artikel 54, jf. dog artikel 55.

Artikel 54

Retten eller den kompetente myndighed i domsstaten udsteder efter anmodning fra en berettiget part en attest, der udfærdiges på formularen i bilag V.

Artikel 55

1. Såfremt den i artikel 54 omhandlede attest ikke fremlægges, kan retten eller den kompetente myndighed fastsætte en frist for dens tilvejebringelse eller anerkende et tilsvarende dokument eller, såfremt den anser sagen for tilstrækkeligt oplyst, fritage for kravet om en sådan fremlæggelse.

...

KAPITEL V

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 59

1. Ved afgørelsen af, om en part har bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, skal retten anvende denne stats interne lovgivning.

2. Har en part ikke bopæl på den medlemsstats område, hvor sagen er anlagt, skal retten ved afgørelsen af, om parten har bopæl på en anden medlemsstats område, anvende denne anden medlemsstats lovgivning.”

EU-Domstolens praksis

EU-Domstolen har i to sager udtalt sig nærmere om, hvilke undersøgelser en national domstol skal foretage med henblik på at finde den sagsøgte, herunder bl.a. forud for en offentlig forkyndelse af en stævning. Det drejer sig om dom af 17. november 2011 i sag C-327/10 (Hypoteční banka) og dom af 15. marts 2012 i sag C-292/10 (Cornelius de Visser).

Hypoteční banka-dommen angik et tilfælde, hvor den tjekkiske bank Hypoteční banka a.s. havde anlagt sag i Tjekkiet mod den tyske statsborger Udo Mike Lindner med krav om betaling af restancen på et realkreditlån. På tidspunktet for indgåelsen af låneaftalen havde Lindner angiveligt bopæl i Tjekkiet. Den tjekkiske domstol kunne imidlertid ikke fastlægge nogen bopæl for Lindner og stillede herefter EU-Domstolen spørgsmål om, hvorvidt Bruxelles I-forordningen fra 2000 var til hinder for ”en bestemmelse i en medlemsstats nationale ret, der

gør det muligt at anlægge sag mod personer, hvis bopæl er ukendt”, jf. præmis 36. EU-Domstolen udtalte bl.a.:

”40. Når en national ret således skal træffe afgørelse i en sag mod en forbruger, skal den indledningsvis undersøge, om sagsøgte er bosat i den medlemsstat, hvor retten er beliggende, idet den herved i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, i forordning nr. 44/2001 skal anvende denne stats interne lovgivning.

41. Hvis nævnte ret når frem til, at sagsøgte i hovedsagen ikke har sin bopæl på dens medlemsstats område, således som det er tilfældet i hovedsagen, skal den således dernæst undersøge, om sagsøgte har bopæl i en anden medlemsstat. Med henblik herpå skal retten i henhold til forordningens artikel 59, stk. 2, anvende denne anden medlemsstats lovgivning.

42. Hvis den nationale ret dels stadig ikke er i stand til at identificere det sted, hvor forbrugeren har sin bopæl, dels heller ikke er i besiddelse af indicier, der gør det muligt for den at fastslå, at forbrugeren faktisk er bosat uden for Unionens område – i hvilket tilfælde artikel 4 i forordning nr. 44/2001 ville finde anvendelse – skal den endelig undersøge, om forordningens artikel 16, stk. 2, i et tilfælde som det her foreliggende kan fortolkes således, at den kompetenceregulering, som er fastsat i sidstnævnte bestemmelse, og som udpeger retterne i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren bopæl er beliggende, ligeledes omfatter forbrugeren sidst kendte bopæl.

...

47. Henset til det ovenstående skal det således fastslås, at i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor en forbruger, der har indgået en aftale om et langfristet realkreditlån, hvortil der er knyttet en forpligtelse til at oplyse medkontrahenten om enhver adresseændring, opgiver sin bopæl, inden der er blevet anlagt sag mod ham for tilsidesættelse af sine kontraktlige forpligtelser, er retterne i den medlemsstat, på hvis område forbrugeren sidst kendte bopæl er beliggende, i medfør af artikel 16, stk. 2, i forordning nr. 44/2001 kompetente til at træffe afgørelse i nævnte sag, når det ikke i henhold til samme forordnings artikel 59 er lykkedes retterne at fastlægge sagsøgtens nuværende bopæl, og når de endvidere ikke er i besiddelse af indicier, som gør det muligt for dem at fastslå, at denne faktisk er bosat uden for Unionens område.

48. Når dette er præciseret, bemærkes for så vidt angår de krav, som den herpå følgende retssag skal opfylde, at samtlige bestemmelser i forordning nr. 44/2001 bringer til udtryk, at det er hensigten, at det inden for rammerne af forordningens mål må påses, at sager, der fører til retsafgørelser, finder sted i former, der sikrer retten til forsvar (jf. dom af 21.5.1980, sag 125/79, Denilauler, Sml. s. 1553, præmis 13, og af 2.4.2009, sag C-394/07, Gambazzi, Sml. I, s. 2563, præmis 23).

49. Kravet om retten til forsvar, således som det ligeledes er fastsat i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, skal gennemføres sideløbende med sagsøgerens ret til at anlægge sager for en domstol med henblik på, at denne træffer afgørelse om sagsøgerens påstande.

50. Domstolen har herom i Gambazzi-dommens præmis 29 udtalt, at de grundlæggende rettigheder, såsom retten til forsvar, ikke fremstår som absolutte forrettigheder, men kan indebære begrænsninger. Begrænsningerne skal imidlertid faktisk tilgodesee de almene hensyn, som den omhandlede foranstaltning forfølger, og må ikke, når henses til det forfulgte formål, indebære et uforholdsmæssigt indgreb i disse rettigheder.

51. I denne henseende bemærkes, at Domstolen allerede har fastslået, at ønsket om at undgå situationer, hvor en sagsøger ikke har adgang til domstolsprøvelse, eftersom det er umuligt at finde sagsøgte, udgør et sådant alment hensyn (jf. i denne retning Gambazzi-dommen, præmis 31-33), og det påhviler den forelæggende ret at efterprøve, om hensynet faktisk forfølges med den omhandlede nationale bestemmelse.

52. Hvad angår kravet om at undgå et uforholdsmæssigt indgreb i retten til forsvar bemærkes, at dette krav ligeledes gælder ved fortolkningen af artikel 26, stk. 2, i forordning nr. 44/2001. Denne bestemmelse skal forstås således, at en ret, der er kompetent i medfør af forordningen, når det ikke er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen, kun gyldigt kan fortsætte sagen, såfremt alle fornødne foranstaltninger har været truffet med henblik på at gøre det muligt for sagsøgte at forsvare sig. Den ret, for hvem sagen er indbragt, skal i denne forbindelse sikre sig, at alle fornødne undersøgelser, som kræves i henhold til principperne om omhu og god tro, er blevet foretaget med henblik på at finde sagsøgte.

53. Selv hvis disse betingelser er opfyldt, begrænser muligheden for at fortsætte sagen uden sagsøgtes vidende ved hjælp af forkyndelse af stævningen for en procesværg, der er udpeget af den ret, for hvem sagen er indbragt, som det er tilfældet i hovedsagen, ganske vist sagsøgtes ret til forsvar. Denne begrænsning er imidlertid begrundet, når henses til sagsøgerens ret til en effektiv beskyttelse, eftersom denne ret ville bortfalde, såfremt en sådan sag ikke kunne anlægges.

54. I modsætning til sagsøgtes situation, som i tilfælde, hvor sagsøgte er blevet frataget muligheden for faktisk at forsvare sig, indebærer muligheden for, at retten til forsvar sikres ved, at sagsøgte i henhold til artikel 34, nr. 2), i forordning nr. 44/2001 anfægter anerkendelsen af den dom, som er afsagt over ham (jf. i denne retning dom af 11.6.1985, sag 49/84, Debaecker og Plouvier, Sml. s. 1779, præmis 11), risikerer sagsøgeren at blive berøvet enhver mulighed for domstolsprøvelse.

55. Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at

- i en situation som den i hovedsagen omhandlede, hvor en forbruger, der har indgået en aftale om et langfristet realkreditlån, hvortil der er knyttet en forpligtelse til at oplyse medkontrahenten om enhver adresseændring, opgiver sin bopæl, inden der er blevet anlagt sag mod ham for tilsidesættelse af sine kontraktlige forpligtelser, er retterne i den medlemsstat, på hvis område forbrugers sidst kendte bopæl er beliggende, i medfør af forordningens artikel 16, stk. 2, kompetente til at træffe afgørelse i nævnte sag, når det ikke i henhold til samme forordnings artikel 59 er lykkedes retterne at fastlægge sagsøgtes nuværende bopæl, og når de endvidere ikke er i besiddelse af indicier, som gør det muligt for dem at fastslå, at denne faktisk er bosat uden for Unionens område

- forordningen ikke er til hinder for anvendelsen af en bestemmelse i en medlemsstats nationale procesret, som under hensyn til at undgå situationer, hvor en sagsøger ikke har adgang til domstolsprøvelse, gør det muligt at anlægge sag mod en person, hvis bopæl er ukendt, i denne persons fravær, såfremt den ret, for hvem sagen er indbragt, inden den træffer afgørelse i sagen, har sikret sig, at alle fornødne undersøgelser, som kræves i henhold til principperne om omhu og god tro, er blevet foretaget med henblik på at finde sagsøgte.”

Cornelius de Visser-dommen angik et tilfælde, hvor en kvinde havde anlagt sag i Tyskland mod Cornelius de Visser, fordi der på en internethjemmeside var offentliggjort fotografier, hvor kvinden optrådte delvist nøgen. Hjemmesiden angav Cornelius de Visser som domæneindehaver med to adresser i Holland. Om forkyndelsesbestræbelserne og den tyske domstols beslutning om offentlig forkyndelse er anført følgende i dommen:

”29. De lovpligtige oplysninger på internetsiden www.*****.de angiver Cornelius de Visser som domæneindehaver med en adresse i Terneuzen (Nederlandene) og en post-adresse i Venlo (Nederlandene). Forkyndelse på disse adresser har imidlertid ikke været mulig, idet alle postforsendelser blev tilbagesendt med anmærkningen »ubekendt på adressen«. Kongeriget Nederlandenes konsulat i München (Tyskland) meddelte på forespørgsel, at Cornelius de Visser ikke var tilmeldt folkeregisteret nogetsteds i Nederlandene.

30. Efter at G var blevet bevilget fri proces, traf den forelæggende ret den 8. februar 2010 beslutning om offentlig forkyndelse af stævningen samt om at indlede forberedelsen til den skriftlige forhandling. Forud herfor var det inden for rammerne af behandlingen af anmodningen om fri proces forgæves blevet forsøgt at tilsende Cornelius de Visser udkastet til stævningen ved normal postforsendelse til forskellige adresser.

31. Den offentlige forkyndelse af stævningen i henhold til Zivilprozessordnung fandt sted ved, at en meddelelse om forkyndelsen blev ophængt på Landgericht Regensburgs retstavle fra den 11. februar 2010 til den 15. marts 2010. Da forelæggelsesafgørelsen blev truffet, var de frister udløbet, som i stævningen var fastsat for Cornelius de Visser med henblik på hans tilkendegivelse om ønske om forsvar, uden at han havde reageret. Ifølge den forelæggende ret må det efter omstændighederne antages, at han ikke har kendskab til det foreliggende søgsmål.”

Den tyske domstol spurgte EU-Domstolen, om EU-retten er til hinder for afsigelsen af en udeblivelsesdom over en sagsøgt, som på grund af den omstændighed, at det ikke har været muligt at finde ham, har fået forkyndt stævningen ved offentlig forkyndelse, jf. præmis 43. EU-Domstolen udtalte bl.a.:

”45. Selv om det således i mangel af en systematisk EU-retlig lovgivning vedrørende interne procedurer tilkommer medlemsstaterne inden for rammerne af deres procesautonomi at fastsætte de procedureregler, som finder anvendelse på sager indbragt for deres retter, må nævnte regler ikke gøre indgreb i EU-retten, herunder bl.a. bestemmelserne i forordning nr. 44/2001.

46. Heraf følger, at en national ret inden for nævnte forordnings anvendelsesområde kun kan indlede en sag mod en person, hvis bopæl er ukendt, i henhold til en bestemmelse i national ret, såfremt forordningens kompetenceregler ikke er til hinder herfor.

47. Hvad angår de krav, som skal overholdes under proceduren, bemærkes, at samtlige bestemmelser i forordning nr. 44/2001 udtrykker den hensigt, at det inden for rammerne af forordningens mål må påses, at procedurer, der fører til retsafgørelser, finder sted i former, der sikrer retten til forsvar (jf. dom af 21.5.1980, sag 125/79, Denilauler, Sml. s. 1553, præmis 13, og af 2.4.2009, sag C-394/07, Gambazzi, Sml. I, s. 2563, præmis 23).

48. Kravet om retten til forsvar, således som det ligeledes er fastsat i chartrets artikel 47, skal imidlertid gennemføres under overholdelse af sagsøgerens ret til at anlægge sager for en domstol med henblik på, at denne træffer afgørelse om sagsøgerens påstande.

...

55. Hvad på den anden side angår fortolkningen af artikel 26, stk. 2, i forordning nr. 44/2001 bemærkes – således som Domstolen for nylig har fastslået – at denne bestemmelse skal forstås således, at en ret, der er kompetent i medfør af forordningen, når det ikke er fastslået, at sagsøgte har haft mulighed for at modtage det indledende processkrift i sagen, kun gyldigt kan fortsætte sagen, såfremt alle fornødne foranstaltninger har været truffet med henblik på at gøre det muligt for sagsøgte at forsvare sig. Den ret, som sagen er indbragt for, skal i denne forbindelse sikre sig, at alle fornødne undersøgelser, som kræves i henhold til principperne om omhu og god tro, er blevet foretaget med henblik på at finde sagsøgte (jf. Hypoteční banka-dommen, præmis 52).

56. Selv hvis disse betingelser er opfyldt, begrænser muligheden for at fortsætte sagen uden sagsøgtes vidende ved hjælp af »offentlig forkyndelse«, som det er tilfældet i hovedsagen, ganske vist sagsøgtes ret til forsvar. Denne begrænsning er imidlertid begrundet, når henses til sagsøgerens ret til en effektiv beskyttelse, eftersom denne ret ville bortfalde, såfremt en sådan forkyndelse ikke kunne foretages (jf. Hypoteční banka-dommen, præmis 53).

57. I modsætning til den situation, der foreligger for sagsøgte, som, når sagsøgte er blevet frataget muligheden for faktisk at forsvare sig, indebærer mulighed for at sikre, at retten til forsvar overholdes, ved i henhold til artikel 34, nr. 2), i forordning nr. 44/2001 at anfægte anerkendelsen af den dom, som er afsagt over ham, risikerer sagsøgeren at blive berøvet enhver mulighed for domstolsprøvelse (jf. Hypoteční banka-dommen, præmis 54).

58. Det fremgår desuden af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols retspraksis, at retten til domstolsadgang, som er sikret ved artikel 6, stk. 1, i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, un-

dertegnet i Rom den 4. november 1950, og som svarer til chartrets artikel 47, stk. 2, ikke er til hinder for en »indstævning via opslag«, forudsat at de berørtes rettigheder beskyttes behørigt (jf. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse af 10.4.2003 i sagen Nunes Dias mod Portugal, *Reports of Judgments and Decisions*, 2003-IV).

59. Det første spørgsmål og det tredje spørgsmåls første led skal derfor besvares med, at EU-retten skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for afsigelsen af en udeblivelsesdom over en sagsøgt, som på grund af den omstændighed, at det ikke har været muligt at finde ham, har fået forkyndt stævningen ved offentlig forkyndelse i henhold til national ret, forudsat at den ret, som sagen er indbragt for, forud herfor har sikret sig, at alle fornødne undersøgelser, som kræves i henhold til principperne om omhu og god tro, er blevet foretaget med henblik på at finde sagsøgte.”

Anbringender

A har anført navnlig, at han ikke har hørt fra Ekeby Sparbank siden 2010, hvor hans hus i Sverige blev solgt på tvangsauktion. Han flyttede den 1. januar 2011 til Danmark og er aldrig blevet gjort bekendt med stævningen.

Stævningen af 14. januar 2014 er alene forkyndt gennem den offentlige kundgørelse den 21. februar 2014 i Post- och Inrikes Tidningar og Helsingborgs Dagblad. En sådan forkyndelse er ikke i overensstemmelse med artikel 45, jf. artikel 34, nr. 2, i Bruxelles I-forordningen fra 2000. Helsingborg Tingsrätts udeblivelsesdom af 1. april 2014 kan derfor ikke danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse i Danmark.

Hertil kommer, at Helsingborg Tingsrätt i medfør af forkyndelsesforordningens artikel 4 (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1393/2007 om forkyndelse i EU-lande i civile og kommercielle sager) kunne have anmodet Danmark om at forkynde det indledende proceskrift (stævningen) for ham efter artikel 7 i forordningen, og at betingelserne i forordningens artikel 19 ikke var opfyldt, da Helsingborg Tingsrätt afsagde udeblivelsesdommen den 1. april 2014.

Endvidere er der indtrådt forældelse, da udeblivelsesdommen fra 2014 på grund af manglende forkyndelse ikke udgør et forældelsesafbrydende skridt.

Ekeby Sparbank har anført navnlig, at det fremgår af § 48 i den svenske delgivningslag, at der kan ske offentlig forkyndelse af bl.a. en stævning, når modtageren ikke har kendt opholdssted,

og når det ikke kan fastslås, hvor vedkommende befinder sig. Endvidere fremgår det, at forkyndelsen skal indrykkes i Post- og Inrikes Tidningar og om muligt i lokalavisen.

Da der i sagen er sket forkyndelse i Post- og Inrikes Tidningar og Helsingborgs Dagblad, er stævningen af 14. januar 2014 blevet behørigt forkyndt for A.

Det bestrides, at der er indtrådt forældelse. Fundamentet i sagen er udeblivelsesdommen af 1. april 2014. Af forældelseslovens § 5, stk. 1, nr. 3, fremgår, at forældelsesfristen er 10 år, når fordringens eksistens og størrelse er fastslået ved dom. Der er heller ikke indtrådt forældelse efter den svenske forældelseslov.

Højesterets begrundelse og resultat

Ekeby Sparbank indgav den 14. januar 2014 stævning mod A til Helsingborg Tingsrätt. Stævningen angik et krav, der udsprang af en låneaftale, som A havde misligholdt.

Af Helsingborg Tingsrätts interne sagslog, der er fremlagt for Højesteret, fremgår, at tingsrätten den 18. februar 2014 besluttede, at stævningen skulle forkyndes offentligt, idet A ”saknar känt hemvist [bopæl] och det inte kan klarläggas var han uppehåller sig”. Den 21. februar 2014 blev stævningen forkyndt i Post- och Inrikes Tidningar og Helsingborgs Dagblad, og ved udeblivelsesdom (tredskodom) af 1. april 2014 dømte Helsingborg Tingsrätt A til at betale 129.000 svenske kroner med tillæg af renter og omkostninger til Ekeby Sparbank. Af udeblivelsesdommen fremgår, at A er dansk statsborger.

Af den udskrift fra CPR-registeret vedrørende A, der ligeledes er fremlagt for Højesteret, fremgår bl.a., at han den 1. januar 2011 er indrejst fra Sverige til Danmark, og at han siden har haft folkeregisteradresse dér.

Spørgsmålet er, om udeblivelsesdommen af 1. april 2014 kan fuldbyrdes i Danmark. Dette beror på bestemmelserne i Bruxelles I-forordningen fra 2000, jf. herved overgangsbestemmelsen i artikel 66 i Bruxelles I-forordningen fra 2012.

Af artikel 45, stk. 1, i Bruxelles I-forordningen fra 2000 følger, at en retsafgørelse kun kan nægtes fuldbyrdet af de grunde, der er anført i artikel 34 og 35. Af artikel 34, nr. 2, følger, at

en retsafgørelse kan nægtes fuldbyrdet, hvis det indledende processkrift (stævningen) ikke er blevet forkyndt for den udeblevne sagsøgte i så god tid og på en sådan måde, at sagsøgte har kunnet varetage sine interesser under sagen, medmindre han har undladt at tage skridt til at anfægte retsafgørelsen, selv om han havde mulighed for at gøre det.

På det tidspunkt, hvor Helsingborg Tingsrätt foretog den offentlige forkyndelse af stævningen, havde tingsrätten ikke kendskab til As bopæl, men var bekendt med, at han var dansk statsborger. Det må lægges til grund, at tingsrätten ikke forud for den offentlige forkyndelse eller afsigelsen af udeblivelsesdommen iværksatte nærmere undersøgelser af, om A havde bopæl i Danmark.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at stævningen af 14. januar 2014 ikke er blevet forkyndt for A i så god tid og på en sådan måde, at han har kunnet varetage sine interesser under sagen. Udeblivelsesdommen af 1. april 2014 kan derfor ikke fuldbyrdes i Danmark, jf. artikel 45, jf. artikel 34, nr. 2, i Bruxelles I-forordningen fra 2000. Det kan ikke føre til et andet resultat, at A først den 11. april 2019 blev afregistreret i det svenske folkeregister.

Højesteret tager herefter As principale påstand til følge, således at fogedsagen nægtes fremme.

Thi bestemmes:

Anmodningen fra Ekeby Sparbank om, at Helsingborg Tingsrätts udeblivelsesdom af 1. april 2014 fuldbyrdes her i landet, tages ikke til følge.

I kæreomkostninger for landsret og Højesteret skal Ekeby Sparbank inden 14 dage efter denne højesteretskendelses afsigelse betale 10.000 kr. til A. Beløbet forrentes efter rentelovens § 8 a.

Kæreafgiften for landsret og Højesteret tilbagebetales til A.